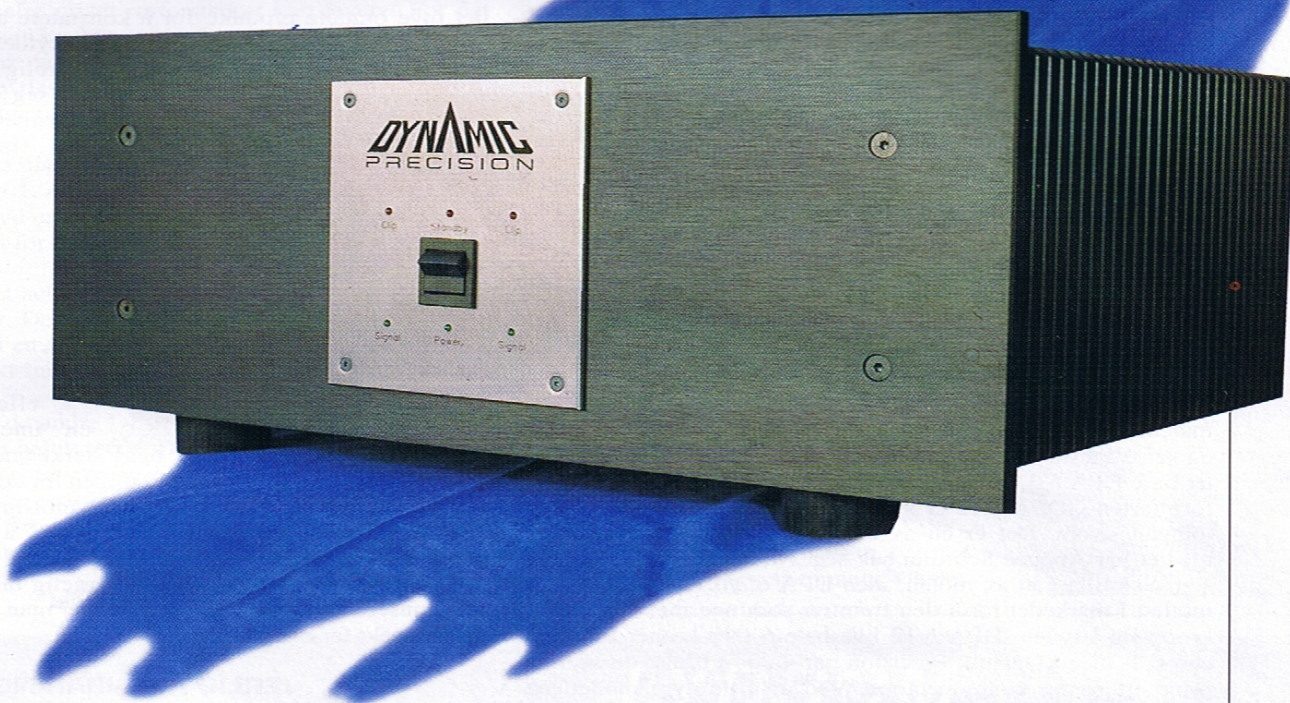

MER DYNAMIKK TIL FOLKET

AV TORE DAG NILSEN

Vi har tidligere skamrost tre av effektforsterkerne fra norske Dynamic Precision. Derfor kan det synes overflødig å publisere nok en test av forsterker fra denne produsenten. Men når jeg kommer over et produkt som flytter grensene for ytelse i sin prisklasse, ser jeg meg nødt til å omtale det...

DYNAMIC PRECISION

DPA 6.12

EFFEKTFORSTERKER

Høy oppløsning og minst mulig egenklang (nøytralitet) er to av de viktigste parameterne når målet er mest mulig naturtro lyd. Imidlertid legger mange hi-fi konstruktører og forbrukere listen bevisst/ubevisst lavt i disse disiplinene. Årsaken er at en dose egenklang og moderat oppløsning svært ofte vil gi mer flatterende lyd. Paradoksalt nok vil komponenter med lav oppløsning ofte fortone seg som mer tydelige lydgjengivere. Dette

er noe mange har opplevd når de har tatt med seg favorittoppaket sitt for å prøve det på et virkelig kostbart system, bare for å oppdage at det hele faller i fisk. Samtidig kan man erfare at opptak som lyder ullent på mellomklasse-anlegg, virkelig tar av på topputstyr.

Videre kan man gå så langt som å hevde at farging og moderat oppløsning er en av drivkraftene bak rørforsterkernes, vinylens og hornhøyttalernes renessanse. Man snakker jo i lyriske vendinger om rørlyd og hornlyd, altså en egen, identifiserbar lyd karakter.

DYNAMIC PRECISION

Overnevnte synspunkter er relevante når man skal prøve å karakterisere filosofien bak produktene fra Dynamic Precision. Forretningssiden til dette lille norske foretaket er å produsere audioelektronikk av aller høyeste klasse, for hjemmebruk og PA. Firmaets målsetting er å være mest mulig teknisk oppdatert, og man tilstreber produkter med så lite forvrengning og egenlyd som mulig.

To av magasinets anmeldere har ved flere anledninger rost effektforsterkere, D/A-omvandlerne og den passive forforsterkeren fra Dynamic Precision.

Vi har tatt en grundig titt på det nye effekttrinnet DPA 6.12. Med en utsalgspris på kr 26 000 er 6.12 faktisk firmaets billigste modell. Tidligere har primus motor i DP, Leif Ernsten, uttalt at de vanskelig kunne klare å realisere sine kompromissløse effektforsterkere for mindre enn 30 000 kroner. Vi var derfor ganske spente når vi testet den nye budsjettmodellen til 22.000 kroner for ett år siden. Forsterkeren viste seg å være svært god, men det store salget uteble, og modellen har nå gått ut av sortimentet. Undertegnede spurte Ernsten om årsaken, og jeg fikk et svar som gir grunn til ettertanke; den typiske DP-kunde er ikke interessert i nedskalering. Brorparten av salget

utgjøres av de mer kostbare 6.2 og 6.3-modellene, og for mange er det faktisk et savn å firmaet i en periode ikke har hatt noen prestisjemodell å tilby. Det jobbes med saken, og i løpet av året kommer både en oppdatert versjon av den Mos-Fet-bestykkede toppmodellen (til over hundre tusen små blanke!) og en ny stor toppmodell i DPA-serien (basert på bipolar transistorteknologi).

Interesserte får bare vente, men jeg er overbevist om at det for de fleste bør være mer interessant å se på hva som tilbys i den rimeligste enden av programmet. Konstruktøren er den første til å innrømme at de fleste forbrukere ikke kan utnytte gevinsten de dyreste forsterkerne vil gi. Nettopp fordi de fleste kundene alltid er ute etter litt mer, legger han heller ikke skjul på at DPA 6.12 er identisk med de DPA 6.2-forsterkere som hittil har vært produsert, bortsett fra en mindre påkostet frontplate.

HVA ER NYTT?

Testet ikke Audio DPA 6.2 i nr. 24?

Er ikke DPA

6.2 simpelthen

en mindre ef-

fektsterk ut-

gave av den

nye omtalte

DPA 6.3 (som

også ble testet i

24)? Til begge spør-

målene kan vi svare både ja

og nei. Vi testet den gangen egent-

lig bare DPA 6.3, DPA 6.2 ble bare «nevnt i

forbifarten». DPA 6.12 er svært strømsterk og har meget høy tomgangstrøm. Det er en av svært få forsterkere som trives med et par Apogee Scintilla bak seg. Nå har forsterkerdreperen som Scintilla gått av moten, men DPA 6.2/6.12 har blitt godt mottatt i markedet fordi den fremtrer som noe mer varm eller kroppslig i lyden. DPA 6.12 blir hele 6 000 kroner billigere enn 6.2, men Dynamic Precision har valgt å bruke de samme printkortene og komponentene. Ved å la de dyre modellene bane veien for de billige åpner man for uante muligheter i prisklassen. Selv om delene til 6.2 er noe mer kostbare, ville koste enda mer å utvikle og produsere nye kort for 6.12. Man får dessuten opp volumet ved å benytte eksisterende deler, og kan fortære jobbe videre med nye komponenter og løsninger til de dyrere forsterkerne. DPA 6.12 har dessuten arvet frontplaten til 6.1. Produsenten sparer en god del kroner på å utelate de spesialbehandlede messingbeslagene, selve frontplaten er dessuten en litt enklere, sort variant.

Forsterkeren virker veldig solid og «proffaktig», men ser kanskje litt usofistikert ut. Det er ikke lagt en ekstra krone i design, men man blir imponert om man tar av topplokket – her hersker det orden og logikk. Vekten på 29 kg forteller at man virkelig får mye strømforsyning for pengene. «Bestykningen» er imponerende; trafoene er spesifisert til 800VA, men kan i realiteten levere henimot 1000VA inn til de 16 elektrolyttene (hver på 10 000 mikrofarad). Hver kanal er forsynt med hele 12 stk. 20 ampere transistorer av siste generasjon fra Toshiba.

De mange transistorene og den høye tomgangstrømmen medfører at det må ekstremt hardkjøre til for å vippe forsterkeren ut av klasse A-drift. Selv i klasse-B drift skal DPA 6.12 være en ekstremt forvrengningsfattig konstruksjon. Produsenten garanterer rekordlav forvrengning over hele frekvensområdet. Utgangseffekten er spesifisert til 140 watt i 8 ohm, og DPA 6.12 kan justeres for å gi hele 100 watt i klasse A, men leveres standard med A-punktet satt til omtrent halvparten. Likefullt blir den ganske varm, siden den selv i standardjustering trekker noe i retning av 400 watt fra nettet. Forsterkeren er forsynt med svært massive kjøleribber, men i tillegg er den konstruert slik at resten av kabinettet hjelper til med å lede bort varme. Hele boksen blir derfor varm. Plasser den slik at den får puste!

Alle forsterkerne fra Dynamic Precision er konstruert for å gi full uttelling med bruk av passive forforsterkere. Dette er et ikke ubetydelig pluss, siden de passive trinnene stort sett er

både billigere og bedre enn de aktive. Med CD og transistorforsterkere kan nemlig ikke forforsterkere i realiteten innebære annet enn å putte unødvendig signalbehandling inn i kjeden. Det er mange som har problemer med å innse dette enkle faktum.

DPA 6.12 er forsynt med gode bi-wiringsterminaler for høyttalerne, mens inngangsterminalene kun er av XLR-typen. Forsterkeren kan kjøres ubalansert, og kunden må da lodde to nye plugger på interconnectene sine.

KNALL OG FALL

Det finnes nok av eksempler på folk som har blitt skuffet over Dynamic-forsterkere. Fulle av forventning har de lagt øre til det mye omtalte produkt, for å konstatere at den lyder hardt, tynt og umusikalsk. Dette skyldes fler ting. For det

første er det trolig at svakhetene be-

finner seg andre steder i an-

legget, DPA'en var bare

bedre i stand til å

avsløre dem enn

den vanlige

forsterkeren.

Et godt ef-

fekttrinn for-

sterker de

uønskede sig-

nalene like mye

som de ønskede –

effekttrinnet har ing-

en intelligens! Det må

også sterkt understrekes at DPA

6.12 ikke er tingen for de som vil ha en for-

sterker med god lyd. Dette høres selvmotsigende ut, men disse apparatene er konstruert med henblikk på å ha så lite egenlyd som mulig.

Den sistnevnte egenskap vil uvergelig bli lagt merke til av den konsertsalvante lytter – dess lenger man lytter til 6.12, dess mer respekt får man for den.

ÆRLIG ÅPENBARING

DPA 6.12 er den minst vanskelige forsterkeren fra Dynamic Precision. Jeg kjører den i ubalansert form, med et passivt linjetrikk og forer den med både gode og dårlige signaler fra tre ulike programkilder – og alt fungerer slik det skal. Strømhygiene er tidens store mote, og jeg har satt en ferritring på nettleidingen og koblet denne til Dynamic Precisions eget nettfiler. Med tanke på forsterkerens ekstremt store båndbredde, er nok dette et fornuftig trekk, og jeg erfarer typisk nok et kraftig løft i lyd kvaliteten en stund etter dagsrevy-tid (når «trafikken» på strømmettet avtar).

I praksis er DPA 6.12 kun kresen når det gjelder høyttalere. Jeg har prøvet den sammen med 6 par høyttalere, og har fått forskjellige resultater med alle sammen. Minimonitorer med 5 tommers elementer klarer ikke annet enn å fremtre som underernærte. Den splitter nye Artesuono MA1 fra RCF viste seg å ikke ha andre svakheter av betydning enn de naturgitte – sin moderate 20 liters kasse og 6,5" bauselement. Mordount Short Performance 860 derimot, viste seg å ha en aldeles forrykende bassgjengivelse, og et par unoter oppover i frekvensområdet. Det absolutt beste resultatet har jeg fått sammen med de nye elektrostathybridene fra Martin Logan, SL3, men da har vi tilgjengelig brukt hele 31 000 kroner på høyttalere. SL3 er på nivå med forsterkeren, og kombinasjonen er så vellydende at man av til griper seg i å innbille seg at man er på konsert.

Med et par velvalgte høyttalere fremtrer denne forsterkeren som en slags ærlig åpenbarer. Den er svært nøytral og gjennomsiktig, samtidig som den har mye pondus og kropp.

Sammenlignet med den forrige budsjettmodellen, DPA 6.1, virker den også mer ryddig og energisk i lyden. Det blir akkurat som om Fritz Reiner og Wienerfilharmonikerne kobler inn turboen når de spiller Brahms Ungarske danser. Vanlige forsterkere kan slett ikke følge med her, og når man får en slik styrkegevinst ved å gå fra en kraftig forsterker med 16 transistorer til en med 24 transistorer, begynner man uvilkårlig å undres. Hva skjer dersom man kobler til enda en DPA 6.12, i ver-

tikal bi-amping? Jeg tør rett og slett ikke prøve, det kan bli dydyrt. Man kan i hvert fall ikke snakke om overdimensjonerte forsterkere. Når man hører hva disse minikraftverkene kan gjøre, skjønner man at argumenter av typen «50 watt er nok», bare er tøv. Sannheten er at det nesten aldri kan bli nok effekt og strøm, spesielt ikke hvis høyttalere dine er fra den virkelige verden.

MUSKLER...

Jeg spiller nesten bare akustisk musikk. Riktig tonal balanse og god mellomtonegjengivelse står derfor høyest på ønskelisten.

Tidligere var det nesten kun rørforsterkere som fanget interessen min, men etterhvert har jeg tillatt meg å kreve mer enn det en overkommelig priset rørforsterker kan levere. For det første vil jeg ha mer krefter, særlig i bassområdet, men også i diskanten, ettersom jeg er elektrostatmann. Som kjent faller impedansen til de fleste elektrostatere ganske stygt i toppen. Som anmelder trenger jeg dessuten en forsterker som kan drive alle andre høyttalere også. I et stort mellomtoneområde bør den ha mye av den magien man får fra f.eks. de kostbare P-66 monoblokkene fra L.A. Audio. Selv de minste tendenser til farging og uklare lyd er uakseptable. Som om dette ikke skulle være nok vil jeg at forsterkeren skal være 100 % driftssikker.

Tidligere var det helt utopi å forlange slike egenskaper av en betalbar forsterker. Derfor er det en glede å kunne meddele at DPA 6.12 innfrir i en slik grad at jeg har stemt med lommeboken – jeg har brukt mine egne, surt oppsparte midler og kjøpt testobjektet!

Både denne og de andre DP-forsterkerne jeg har hatt befatning med, har vært helt lytefrie. De bare virker.

Jeg har tidligere nevnt den energiske spillestilen til 6.12. Den holder høyttalermembranene i et jerngrep, nesten uansett hvor høyt man spiller. Det er moro å høre musikk gjennom en forsterker som har kjempekrefter. At dette også gjelder bassområdet forsterker bare gleden.

...OG PREISJON

Disse kreftene har ikke gått utover presisjon eller nyanser. Tvert i mot kommer instrumentdetaljer, atmosfære og rominformasjon bedre frem når effektrinnet har full kontroll over situasjonen, og det har 6.12.

Bassgjengivelsen til 6.12 vil nok alle like, kraftig og kontrollert som den er, men mellomtone- og diskantområdet vil nok være gjenstand for delte meninger. DPA 6.12 er meget klar og nøytral i dette området – for nøytral for noen. Som før antydte er det ikke noe moro å få «dissekert» sitt avholdte stereoutstyr og mange av yndlingsinnstillingene på en slik måte som 6.12 er i stand til. For den som er villig til å jobbe litt med tingene er det store gevinster å hente. Forsterkeren vil da fremstå som en pålitelig arbeidshest med store krefter, knivskarp presisjon, nøytral klangbalanse og bemerkelsesverdig lite egenlyd.

Jeg kan ikke annet enn å si at merkenavnet Dynamic Precision er fullt berettiget, selv om jeg vet at konkurrentene til DP nå kommer til å bli sure på meg. Å være audioskribent innebærer å våge å stå frem.

KONKLUSJON

Mitt eneste spørsmål er; hvor mye vil du betale for en allsidig forsterker med toppklasses egenskaper? Ingenting? (finn et annet blad å lese!) En månedslønn? En årslønn? Min påstand er at de 26 000 kronene en Dynamic Precision DPA 6.12 koster er nok. Jeg lytter til stort sett alt som blir testet i dette bladet, og en mengde andre ting, og kan ikke si annet enn at de som er ute etter en mest mulig ærlig gjengivende forsterker i prisklassen 20-40 000 kroner **absolutt må** legge grundig øre til DPA 6.12 før de bestemmer seg. Ønsker man en forsterker med mest mulig nøytralitet, renhet og krefter, er DPA 6.12 ikke til å komme utenom i denne prisklassen. Selv om en slik forsterker ikke vil være svaret for alle, fortjener den å vinne mange venner.

Forhandler i Oslo-området:
Asker Hi-Fi Galleri,
tlf./fax 66 98 88 00.
Distribusjon i Sverige: Ljudtema,
tlf. 031 401 700.

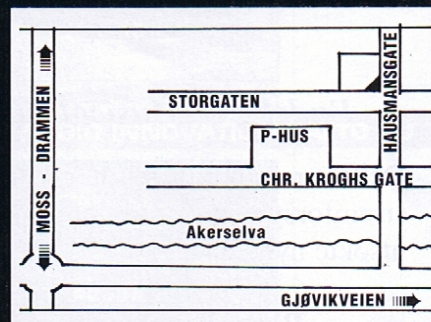

LYDROM- PRODUKTUTSTILING

Norsk Audio Teknikk har flyttet til Oslo, til en god gammeldags murgård uten lettvegger/-tak, trafikkstøy, stress og annet "forstyrrende mas!" Vi holder til i syvende etasje i Storgaten 51, med 30 sekunders gangavstand fra buss og trikk, og 2 minutters gange fra parkeringshus. Kundene kan ta med seg den musikken de kjenner best, lytte i fred og ro og la ørene avgjøre kvaliteten på våre produkter, fremfor prangende reklameplakater og innpåslipte selgere. Vi ønsker at kundene skal få en positiv opplevelse med utgangspunkt i gjengivelse av god MUSIKK, i en hyggelig atmosfære med "Mocca-masteren i beredskap!"

Hjertelig velkommen!

- DOXA - Forsterkere/Høyttalere
- HOLFI - Forsterkere/CD
- DANSK AUDIO TEKNIKK - Høyttalere
- L.C.AUDIO - Forsterkere
- DYNAUDIO - Høyttalerbyggesett
- PEERLESS - Høttalerelementer

Telefon:
22 20 00 95

Telefaks:
22 20 66 45

**NORSK
AUDIO
TEKNIKK**

STORGATEN 51 0182 Oslo (7. etage)

Mandag Stengt
Tirsdag 10.00 - 17.00
Onsdag 10.00 - 17.00
Torsdag 10.00 - 19.00
Fredag 10.00 - 17.00
Lørdag 10.00 - 15.00